

Треба Допомогти Голодуючій Європі, Щоби Вона Допомогла Інвазії

Геролд Келендер, кореспондент часопису „Нью Йорк Таймс“, пише з Вашингтону, що збільшені з весною атаки німецьких субмарин не дають змоги доставляти голодуючим європейським краям таку допомогу в харчах, як цього Америка собі бажала. А це знову ослабляє в Європі опір народів під нацистським ярмом, бо многи, з страху перед голодовою смертю, повинуються нацистським розпорядкам, коли в противному випадку певно бунтувалися б і їх саботували. Це видно найкраще в Франції, де Гітлер набирає робітників до Ні-

мечини тільки тому, що для многих це є одинокий спосіб дістати поживу і врятувати життя. Це розуміють дуже добре в Вашингтоні й Герберт Лімен, що стоїть на чолі бюро „Офіс оф Форейн Ріліф енд Рігебілітейшен Оперейшенс“, готов вже тепер до висилки поживи до Європи, коби тільки були кораблі для перевозу. А з кораблями так є, що хоч побиваємо рекорди в корабельній розбудові, то таки не будемо покищо багато більше від того, що приходиться тратити через німецькі субмарини.

„КОРАБЛІ МИЛОСЕРДЯ ДЛЯ ПОЛЬЩІ З НЬО ЙОРКУ ІНК.“

На внесення есембімена Бернарда Остина з Брукліна палата репрезентантів ньюйорської легіслатури заявила за законопроект про заїнкорпоровання „Мерсі Шіпс фор Поленд фром Нью Йорк Інк.“ Остин поясняє, що „Корабель Милосердя“ буде вжитий тільки для перевозу харчів і ліків до Польщі, але не знати, коли це станеться, себто, чи перевозити будуть тепер, чи аж по війні. На чолі тої акції стоїть М. Ф. Венгжинек, видавець ньюйорської газети „Нови Свят“. За цю акцією мали заявитися такі особи як бувший президент Гуцер та губернатор ньюйорського стейту Дюї. Законопроект піде тепер до сенатської палати легіслатури. Проти цього підняв кампанію комуністичний „Дейлі Воркер“. Пише, що це є акція, звернена проти Советів, ведена Народним Комітетом Американців польського походження.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОЛЯКИ ТА 400-ЛІТТЯ СМЕРТИ КОПЕРНІКА

З цієї нагоди, що цього року припадають роковини 400-ліття смерті славного астронома Миколи Каперніка (1473—1543), що був з польського роду, американські поляки ведуть великі приготування, щоби з святочними обходами в пам'ять Коперніка получити теж і велику пропаганду в користь Польщі. Репрезентанти з польського роду, що є в легіслатурах різних стейтів, як от в ньюйорським і пенсильванійським, стараються, щоби губернатори стейтів назначили день 24. травня, себто день смерті Коперніка, „Копернікус-Поленд Дей“. Такий день уже ухвалений легіслатурою стейту Нью Джерзі. В законопроектах підкресляється, щоби вивчати в школах та наукових інституціях, що Копернік був поляком. Як відомо, німці не раз писали про Коперніка як „свого“.

ВАРТАВ ПОВЧИТИ ТАКОГО КОНГРЕСМЕНА!

Конгресмен Роберт Гейл, републиканець з Мейн, пише в „Шікаго Гералд-Американ“, що повоєнна Польща повинна бути з 30 мільонами мешканців, бо це лежить в інтересі „світового мира“. Він є проти того, щоби Польща втратила „східні кресли“. Хочє, щоби Злучені Держави протестували, якби ті землі хотів забирати Сталін, що „держить ключ до розв'язки цієї проблеми“.

Як бачимо, то конгресмен усе бачить і розуміє, а тільки не бачить людей, народів, що мешкають на згаданих землях, що то не хотіли б бути під ніяким грабінником, а воліли б жити на волі й самі собою правити.

ЧОМ НЕ НАТИСКАТИБ З СЕРЕДИНИ?

Польський амбасадор при китайському уряді в Чунгкінг, Р. П. Поніньскі, каже, що „Польща не визнає ніяких територіальних змін, що повстали б під натиском із зовні“. Як так, то чому польські державні мужі не виявлять себе поступовими і розумними політиками і не натискають усвоїй власній середині, щоби з боку польського уряду і польського громадянства не було натиску на те, щоби Польща далі продовжала політику насилля. Чейже немислиме, щоби в новому порядку світа можна було віддати й назад українські землі, які вона заgrabала при допомозі грубої сили, а не на підставі згоди населення тих есмелів.

В ТУНІСІ АМЕРИКАНЦІ ДАЛІ ГРОМЛЯТЬ ВОРОГА

Военні комунікати з Північної Африки подають, що далі ідуть завзяті бої в Тунісі в трьох секторах. Німці повели сильні протинаступи проти американських позицій і всі ті наступи не вдалися. Боротьба була така завзята, що станув вояк проти вояка, кріс проти кріса, як доносять военні кореспонденти. Коли взяти це під увагу, що ген. Ромель дістав свіжу допомогу, а проте американські сили посунулись знову вперед, то це є добрим знаком. Особливо, коли до цього додати, що здобутий британською восьмою армією мостовий причал на лінії Марету, остає далі в їхніх руках, хоч є постійно обстрілюваний німецькою тяжкою артилерією. А коли ще зважити, що в німецьких комунікатах знов пишеться про „скріплені американські сили“, то видно, що сама ніцистська пропаганда приготує німців на те, що їм прийдеться відступати.

„ІСТОРІЯ ПРИКАРПАТСКОЇ РУСИ“

В письмі до „мужів довіря Прикарпатської Русі“, що радили в Скрентоні, вислав листа прот. Іран Ченелев з Дітройту, в якому дораджує додати до меморандума в справі „подяремної Русі“ ще й „Історію Прикарпатської Русі“, доручаючи її написати Михайлови Михайловичу Карповичу, професорови Гарвардського університету. І то написати в дусі колишнього С. Петербурзького Словянського Благотворительного Общества, що думало таку книжку видавати ще в 1913 році. Така книжка, пише прот. Ченелев, буде „авторитетом“.

53 В АРМІЇ З НЕВЕЛИКОЇ ПАРОХІЇ

З укр. греко-кат. церкви св. о. Николая в Маганой Ситі, Па., є 53 хлопців в американських збройних силах, згідно з проголошеними прізвищами.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ВІКАРІЙ УКР. КАТ. ДІЄЦЕЗІЇ

Український католицький тижневик „Шлях“ оголошує, що о. Антін Лотович, совітник і декан, парох укр. кат. парохії в Бруклін, Н. Й., зістав іменованій Генеральним Вікарієм Української Греко-кат. Дієцезії в Злучених Державах.

ШЕСТЕРО З УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ В АРМІЇ

В Кайзер, Па., живуть українські громадяни Іван і Лена Сушки, що мають семеро дітей. Одна дочка є монахинєю в „армії Христа“, друга є норскою в американських збройних силах, а п'ять хлопців є в військових рядах Дядька Сема.

АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ Пам'ятайте, що военний бій у вашій каті, це доказ вашої відданості до тої землі, що вас прийняла за своїх синів і дочок. Це теж доказ, що ми вліємо дорожнitsu нашою свободою.

ПОВСТАНЧИЙ РУХ В ГАЛИЧИНІ

З відомостей, які доходять до польського уряду на вигнання, виходить, що в Галичині є велике невдоволення з нацистською господаркою. Німці вирубують цілковито галицькі ліси і вивозять дерево до Німеччини. Та на ті тягарові поїзди нападають повстанці, вбивають машиністів, а поїзди висаджують з рейок. Ті повстанці відділи, як подає ОНА, складаються з поляків, українців і жидів. Далі подає та сама пресова агенція, що польський уряд в Лондоні твердить, що тепер в Галичині нема гризні між поляками і українцями, бо обидва народи б'ють нацистів спільними силами. Німецька преса має уже писати, що галицькі українці замість співпрацювати з німцями — „співпрацюють з жидами“, переховуючи жидів в лісах і даючи їм їсти. В Тернополі мали нацисти повісити трьох жидівських повстанців, що відмовились зізнати, де нахочяться українські повстанці. А повстанчий рух має поширюватись найбільше в таких повітах: станиславівським, коломийським, тернопільським, городенським, збарзьким, заліщицьким та в околицях Львова. Далі нарікає німецька преса на те, що жінки ставляться до повстанців прихильно, бо носять їм в діск харчі, набой й зброю.

ТЕЛЕГРАМА ДО РУЗВЕЛТА, СТАЛІНА І ЧОРЧИЛА

На нарадах москвофілів з Скрентоні дня 22. лютого б. р. з справи „Общерусского Конгресу“ піднесено думку вислати телеграми президентови Рузвелтові і Сталінові, але не вислати британському прем'єрови Чорчилеві. Та перейшла ухвала, щоби вислати всім трьом.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

На Новий Харчевий Бюджет!

Зарядження Уряду Адміністрації Цін про обмеження споживання всяких харчів може видаватися декому неоправданим виявом диктатури. На ділі одначе воно не є нічим подібним. Є це конечна громадська міра, що приходить на нас може несподівано, але все таки не без найглибших основ.

Що це є конечний громадянський засіб, знаємо з недостачі на ринку м'яса, найголовнішої в Америці поживи. Коли для звичайних людей не доставало м'яса, було воно на чорній біржі, що доставляло його багатим, а беззаконно настроєним людям, охочим платити за нього надзвичайні ціни. Зарядження має передовсім на цілі покласти край всім тим лихам, отриманим з бутлегерством харчів. Воно має на цілі коштом обмеження порції харчів забезпечити кожному з нас належний йому пайок.

Зрештою ця порція не є така мала, щоби з цього приводу аж підносити крики розпуки. Ми зовсім певно дістанемо в Америці більше м'яса на тиждень, ніж люди під нацистичною владою мають на місяць.

Правда, ми мусимо тепер дивитися добре, що купувати, аби дістати за свої гроші й „пункти“ все, потрібне для нашого здоров'я, але при добрій увазі ми дамо собі раду з тим і це нам певно вийде на здоров'я.

В основі своєї зарядження Уряду Адміністрації Цін є воєнною мірою. Як таке, воно має безпосередній зв'язок з воєнним зусиллям. Хто його чесно й охоче виконує, той помагає воєнному зусиллю. В тому переконанню всякий громадянин сповнить його радо й без нарікань.

НОВІ КЛИЧІ Й НОВИЙ СВІТ

Минула світова війна скінчилася великим розчаруванням усіх тих, що ішли боротися за те, щоби в світі забезпечити демократію. Розчарувала вона й ті поневолені народи, що їм відмовлено права самовизначення, а між якими находився і великий український нарід, що теж піднявся до волі, відроджуючи українську державність і незалежність над Дніпром і Дністром. Благородні кличі американського президента Вилсона не сходили з уст українських державних мужів, коли обороняли право українського народу на самостійне життя. Вони довго твердо вірили, що такі ті засади переможуть і тим самим положать нові основи під нове життя в Європі — щасливіше; бо справедливіше. Та дійсність виявила щось інше.

Згадуємо за те, бо треба тепер глядіти на світові перемири дещо реальніше. Це добре, що ми маємо в Америці знову повно ріжних ідеалістів і ентузіастів. Щастя, що маємо такого президента як Фрекліна Д. Рузвелта, що проголосив світові Чотири Свободи. Добре, що маємо такого мрійника як заступника президента, Генрі А. Волеса, що назвав цю війну „війною звичайної людини“ і виголошує раз-у-раз промови з щораз новими кличами, що мають принести світові замирення, а народам вільне життя. І то всім народам і всім краям, великим і малим, і на всій земській кулі.

Слухаючи отих кличів, а їх тепер щораз більше, стає легше на серцю усім тим, що бажалиб таких радикальних змін у світі, які усунулиб давні кривди, а не довели до нових. Слухаючи цього радіємо, що американська земля далі повна свободолобних

ідеалістів, що поступова і справедлива. І хочеться вірити, що так і станеться, як виходить з американських голосів. Тим більше, що такі переважає уже в Америці та думка, що нам треба не тільки висувати високі кличі та не тільки ставати тепер у їхній обороні, витрачаючи великі жертви в людях та сотні біліонів доларів у майні, але треба теж і пізніше, по нашій вигрі, дбати, щоби ті кличі здійснились.

Та не зважаючи на те все, ми бачимо теж і реакційні сили, що є і в рядах Об'єднаних Держав, що вже тепер працюють в тому напрямі, щоби по нашій вигрі згадані американські кличі ослабити, а то, в певних випадках, цілком злегковажити. Найкраще це видно на відношенню до українського народу і українських земель. Тут наглядно можна переконатись, як намагаються ріжні конкуруючі сили довести до того, щоби знову була вирішувана доля десятків мільйонів українського народу шляхом насилля. Ось і тому тим, що памятають, як тяжко скривджено український нарід по минулій війні, так тяжко тепер повірити, щоби нові американські ідеали могли принести справжню свободу і справжнє нове і вільне життя теж і українському народові. Цей нарід далі проливає кров в боротьбі з нацистськими наїздни-

ками, а його земля, на якій та боротьба ведеться, стала новою руїною. З цієї війни вийде він цілковито знищений і ослаблений. Але в нагороду за це він готов злову дістати нові кайдани в — човім світі. Принаймні таке тепер йому готується.

Допомогти тому, щоби так не сталося, це наш обов'язок. Та допоможемо хіба тим, що пригадувати будемо постійно тим, що голосять ідеї про нове життя, яким ударом у ті ідеї буде те, якщо між визволеними народами не опиниться теж і український нарід, як це сталося по минулій війні. Бо якщо в тім чи іншій формі повторилось давне, то нічого не вийде з європейського замирення, коли Україна опиниться знову в неволі, „сфедерованій“, чи такі звичайній. Таке треба постійно голосити і про це повідомляти ті чинники, що мають вплив на розв'язку ось таких проблем.

ЩО ТО БУДЕ, ЯК НАСТАНЕ „ВОЗСОЄДИНЕНІЄ“ З РОСІЄЮ?

Україножерний „Свет“ не може натішитись, що то вже скоро Росія „обєднає“ всі „руські“ племена й зліквідує назву „український“. В числі з 12. березня 1943 року пише дослівно таке: „Ми переконані, що навіть в Галичині, де знаходиться корінь українського сепаратизму, назва „український“ переміниться на „руський“ без ніяких клопотів, як тільки Німеччина не буде заінтересована Україною та як тільки всі руські племена будуть возсоєдинені. Ця назва, як штучна назва, не вдержиться і пропаде як тільки „покровителі“ не будуть заінтересовані в дальшій покровительстві“.

Як такі як „Свет“ зідуться на „Общерусский Конгрес“ до Нью Йорку, то можна собі уявити, що то будуть за наради. Одно щастя, що як таких трупів і реакціонерів ніхто передше не слухав, так і тепер їхній голос не матиме ніякого значіння, коли хто захоче розбирати справу справедливо і розумно.

САБОТАЖІ НА ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

З відомостей, які надходять з українських земель під нацистською окупацією, виходить, що на них неспокойно, та що постійно зростає невдоволення, яке проявляється в численних саботажах, що мають на цілі шкодити німецьким воєнним операціям. До таких саботаїв треба заохувати, наприклад, висадження в повітря моста на Бузі, що наробило німцям чимало клопоту, бо перервало на кілька тижнів залізничні комунікації на залізничних лініях Берестя-Минськ і Берестя-Гомель.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіза крові для подружжого свідства.
● Гемороїди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVENUE, cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.
— GRamercy 7-7697
Офісні години 10—3; вечірні 11—3.
Жінка-доктор до обслуговування.
Х. & флюороскоп. — Екзамінація — \$2.00.

„ОБЩЕРУССКИЙ КОНГРЕС“

Як уже повідомлювано, дня 28. квітня має відбутись „общерусский Конгрес“, скликаний „Лігою Освобождения Червоной і Карпатської Руси“. Передконгресовий комітет складається з таких осіб: М. Голод, І. Секерак, Ст. Телеп, архієп. Адам, В. П. Гладик і о. Самійло. Це група, зв'язана головно з Обществом Русских Братств у Філадельфії.

—FOR VICTORY: BUY BONDS—

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга щира і чесна

383 Morris Avenue,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКОУКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребамі по ціні так
низькій як \$150.

ОБСЛУГА НАЙКРАЩА

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 East 5th St.,

NEW YORK CITY

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ
І ОКЛИЦЮ**МИХАЙЛО НАСЕВИЧ**

cor. FRANKLIN & BROWN STS.,

PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320.

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 Prospect Avenue,

(cor. E. 155 St.)

BRONX, N. Y.

Tel.: MEtrose 5-6577

\$150.00 ЦІЛИЙ
І ВИЩЕ ПОХОРОНОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ
І ОКОЛИЦІ**KANAI KAIN**
FUNERAL HOME

433 STATE STREET,

PERTH AMBOY, N. J.

Phone: Perth Amboy 4-4646